

Segmentinformatie

Een operationeel segment is een duidelijk te onderscheiden onderdeel van een onderneming dat bedrijfsactiviteiten onderneemt met daaraan verbonden opbrengsten, kosten en operationele resultaten en waarover afzonderlijke financiële informatie beschikbaar is die regelmatig wordt beoordeeld door de directie ter beoordeling van de prestatie van het segment en om beslissingen te nemen over de aan het segment toe te kennen middelen. Schiphol Group onderkent veertien operationele segmenten die voor rapportage doeleinden worden samengevoegd tot negen reporting segmenten gezien de omvang en kenmerken van de operationele segmenten.

Samenwerkingsverbanden die eenduidig onder één business area vallen, zijn toegerekend aan de segmenten van die business area. Alle overige samenwerkingsverbanden vallen onder de segmenten van de business area Alliances & Participations.

De verplichtingen en de financiële baten en lasten worden door de directie en de centrale treasury-afdeling op groepsniveau beoordeeld en niet op segmentniveau. Hetzelfde is van toepassing op winstbelasting, die ook op groepsniveau wordt beoordeeld en gemonitord in plaats van op segmentniveau. Transacties tussen de segmenten vinden plaats 'at arm's length'. Overheadkosten op groepsniveau worden aan de segmenten toegerekend, grotendeels op basis van hun relatieve aandeel in de directe kosten van Schiphol Group. De systematiek van doorbelastingen en verrekeningen is consistent toegepast over de afgelopen jaren.

Aangezien een zeer belangrijk deel van de huidige activiteiten van Schiphol Group zich concentreert in Nederland (circa 99% van de geconsolideerde omzet in 2018) wordt geen geografische informatie over onze bedrijfsactiviteiten gegeven. Circa 31% van de omzet (ongeveer 473 miljoen euro) heeft betrekking op één externe klant en wordt voornamelijk gegenereerd in de segmenten Aviation en Security.

Aviation

De business area Aviation heeft Amsterdam Airport Schiphol als werkterrein en levert diensten en faciliteiten aan luchtvaartmaatschappijen, passagiers en afhandelingsmaatschappijen. De business area Aviation is onderverdeeld in de segmenten Aviation en Security. Omzetbronnen voor Aviation zijn voornamelijk havengelden (vliegtuig- en passagiersgerelateerde vergoedingen) en concessie-inkomsten (van oliemaatschappijen voor de levering van vliegtuigbrandstof). De omzetbron voor Security betreft havengelden (beveiligingsgerelateerde vergoedingen).

Consumer products & Services

De activiteiten van de business area Consumer Products & Services bestaan uit het uitgeven en managen van concessies voor winkels en horecagelegenheden (segment Concessies met omzet uit concessies en verhuur van winkelruimten), het exploiteren van autoparkeerterreinen (segment Parkeren met omzet uit parkeergelden) en het aanbieden van mogelijkheden om te

adverteren op Amsterdam Airport Schiphol (segment Overige met onder andere omzet uit verhuur van reclameruimte). Alleen het merendeel van de opbrengsten uit autoparkeergelden komt direct van passagiers en andere bezoekers van de luchthaven (business to consumers), met nog een beperkt deel dat wordt gegenereerd door middel van online reserveringen van parkeerplaatsen. Alle andere opbrengsten, evenals de opbrengsten uit de andere segmenten, worden gegenereerd uit de dienstverlening aan bedrijven (business to business).

Real Estate

De business area Real Estate, tevens segment, ontwikkelt, beheert, exploiteert en belegt in vastgoed op en rondom luchthavens in binnen- en buitenland. Het grootste deel van de portefeuille met zowel operationeel als commercieel vastgoed bevindt zich op en rond Amsterdam Airport Schiphol. Omzetbronnen zijn de inkomsten uit de ontwikkeling en verhuur van terreinen en gebouwen. Daarnaast draagt de business area in belangrijke mate bij aan het groepsresultaat via overige resultaten uit hoofde van vastgoed (verkoopresultaat, ongerealiseerde waardeveranderingen van terreinen en gebouwen en uitgifte van erfpachten).

Alliances & Participations

Onder de business area Alliances & Participations vallen de segmenten Binnenlandse luchthavens, Buitenlandse luchthavens en Overige dochters. Omzet van de binnenlandse luchthavens bestaat voornamelijk uit havengelden en parkeergelden van de regionale luchthavens Rotterdam The Hague, Eindhoven en Lelystad. De participaties in buitenlandse luchthavens dragen bij aan het groepsresultaat door middel van hun resultaat en dividenden die verwerkt worden via het resultaat geassocieerde deelnemingen en rentebaten. Hieronder vallen onder meer de participaties in Groupe ADP en Brisbane Airport Corporation Holdings Ltd. Het belang in JFKIAT Member LLC, dat als contractgerelateerd actief is verantwoord, draagt bij aan het groepsresultaat met m die zijn gepresenteerd onder de omzet uit overige activiteiten. Tot de overige dochters behoren ondermeer Schiphol Telematics en Utilities. Schiphol Telematics levert telecomdiensten aan bedrijven op en rond de luchthaven. In Utilities worden omzetten verantwoord voor het transport van elektriciteit en gas, en de levering van water.

2018

(in EUR 1.000)	Aviation	Consumer Products & Services	Real Estate	Alliances & Participations	Totaal
Havengelden	821.438	-	-	68.849	890.287
Concessies	15.660	186.008	1.168	9.336	212.172
Verhuringen	304	17.761	171.701	4.510	194.277
Autoparkeergelden	-	100.860	4.874	20.723	126.457
Overige activiteiten	35.984	33.674	4.408	100.322	174.388
Totale omzet	873.386	338.304	182.151	203.741	1.597.581
Intercompany omzet	-2.248	-2.240	-26.622	-57.483	-88.593
Netto-omzet	871.138	336.064	155.529	146.258	1.508.988
Overige opbrengsten en resultaten uit vastgoed	-	-	104.049	2.915	106.964
Afschrijvingen en amortisatie ¹	-192.055	-31.316	-20.465	-24.810	-268.646
Bijzondere waardeveranderingen	-	-	2.300	-	2.300
Exploitatieresultaat	-39.148	209.372	172.377	25.524	368.125
Resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures ²	908	813	7.118	95.625	104.464
Totaal activa	2.984.483	496.324	2.418.659	1.454.491	7.353.957
Totaal vaste activa (excl. belastinglatenties)	2.596.850	431.860	2.104.518	1.263.628	6.396.856
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures	3.492	18.654	96.400	838.848	957.395
Investerings ³	360.558	86.287	69.204	64.554	580.602

1 Exclusief verwachte kredietverliezen

2 Resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures is de som van het resultaat op geassocieerde deelnemingen en joint ventures zoals vermeld in de winst- en verliesrekening inclusief de aan de geassocieerde deelnemingen en joint ventures, toe te rekenen rentebaten uit hoofde van vorderingen.

3 Dit betreft investeringen in activa in aanbouw ten behoeve van operationele activiteiten, vastgoedbeleggingen en investeringen in immateriële vaste activa.

2017

(in EUR 1.000)	Aviation	Consumer Products & Services	Real Estate	Alliances & Participations	Totaal
Havengelden	769.367	-	-	62.645	832.012
Concessies	15.186	181.160	1.275	8.209	205.830
Verhuringen	253	17.212	168.124	4.803	190.392
Autoparkeergelden	-	102.499	4.402	18.612	125.513
Overige activiteiten	31.443	30.197	33.389	89.788	184.817
Totale omzet	816.249	331.068	207.190	184.057	1.538.564
Intercompany omzet	-1.826	-2.002	-30.722	-46.472	-81.022
Netto-omzet	814.423	329.066	176.468	137.585	1.457.542
Overige opbrengsten en resultaten uit vastgoed	-	-	67.830	12.604	80.434
Afschrijvingen en amortisatie	-188.797	-29.751	-24.527	-20.640	-263.715
Bijzondere waardeveranderingen	-	-	-	-	-
Exploitatieresultaat	-38.876	216.373	138.295	42.869	358.661
Resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures ¹	868	501	1.711	77.641	80.721
Totaal activa	2.717.847	415.099	2.172.595	1.349.451	6.654.992
Totaal vaste activa (excl. belastinglatenties)	2.417.016	369.152	1.932.375	1.176.942	5.895.485
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures	3.339	19.770	94.727	803.481	921.317
Investerings ²	301.217	53.566	51.297	83.720	489.800

¹ Resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures is de som van het resultaat op geassocieerde deelnemingen en joint ventures zoals vermeld in de winst- en verliesrekening inclusief de aan de geassocieerde deelnemingen en joint ventures, toe te rekenen rentebaten uit hoofde van vorderingen.

² Dit betreft investeringen in activa in aanbouw ten behoeve van operationele activiteiten, vastgoedbeleggingen en investeringen in immateriële vaste activa.

Aviation

(in EUR 1.000)	Aviation		Security		Totaal	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Havengelden	503.541	480.512	317.897	288.855	821.438	769.367
Concessies	15.660	15.186	-	-	15.660	15.186
Verhuringen	94	91	210	162	304	253
Overige activiteiten	29.825	27.238	6.159	4.205	35.984	31.443
Totale omzet	549.120	523.027	324.266	293.222	873.386	816.249
Intercompany omzet	-1.386	-1.146	-862	-680	-2.248	-1.826
Netto-omzet	547.734	521.881	323.404	292.542	871.138	814.423
Afschrijvingen en amortisatie	-149.264	-146.823	-42.791	-41.974	-192.055	-188.797
Exploitatieresultaat	-20.515	-12.770	-18.633	-26.106	-39.148	-38.876
Resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures ¹	908	868	-	-	908	868
Totaal activa	2.607.327	2.349.616	377.155	368.231	2.984.483	2.717.847
Totaal vaste activa (excl. belastinglatenties)	2.268.681	2.089.544	328.169	327.472	2.596.850	2.417.016
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures	3.492	3.339	-	-	3.492	3.339
Investerings	317.363	262.279	43.195	38.938	360.558	301.217

¹ Resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures is de som van het resultaat op geassocieerde deelnemingen en joint ventures zoals vermeld in de winst- en verliesrekening inclusief de aan de geassocieerde deelnemingen en joint ventures, toe te rekenen rentebaten uit hoofde van vorderingen.

Consumer Products & Services

(in EUR 1.000)	Concessies		Parkeren		Overige		Totaal	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Concessies	178.960	175.063	7.048	6.097	-	-	186.008	181.160
Verhuringen	17.258	16.780	503	432	-	-	17.761	17.212
Autoparkeergelden	-	-	100.860	102.499	-	-	100.860	102.499
Overige activiteiten	975	281	1.736	1.952	30.964	27.964	33.674	30.197
Totale omzet	197.192	192.124	110.147	110.980	30.964	27.964	338.304	331.068
Intercompany omzet	-393	-428	-1.613	-1.367	-233	-207	-2.240	-2.002
Netto-omzet	196.799	191.696	108.534	109.613	30.731	27.757	336.064	329.066
Afschrijvingen en amortisatie	-14.575	-13.870	-13.619	-12.794	-3.122	-3.087	-31.316	-29.751
Exploitatieresultaat	147.064	147.901	52.793	59.686	9.515	8.786	209.372	216.373
Resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures ¹	813	501	-	-	-	-	813	501
Totaal activa	223.702	183.704	253.970	213.541	18.652	17.854	496.324	415.099
Totaal vaste activa (excl. belastinglatenties)	194.647	163.371	220.983	189.904	16.229	15.877	431.860	369.152
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures	18.654	19.770	-	-	-	-	18.654	19.770
Investerings	42.598	17.192	41.303	34.307	2.386	2.067	86.287	53.566

¹ Resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures is de som van het resultaat op geassocieerde deelnemingen en joint ventures zoals vermeld in de winst- en verliesrekening inclusief de aan de geassocieerde deelnemingen en joint ventures, toe te rekenen rentebaten uit hoofde van vorderingen.

Real Estate

(in EUR 1.000)	2018	2017
Concessies	1.168	1.275
Verhuringen	171.701	168.124
Autoparkeergelden	4.874	4.402
Overige activiteiten	4.408	33.389
Totale omzet	182.151	207.190
Intercompany omzet	-26.622	-30.722
Netto-omzet	155.529	176.468
Overige opbrengsten en resultaten uit vastgoed	104.049	67.830
Afschrijvingen en amortisatie	-20.465	-24.527
Bijzondere waardeveranderingen	2.300	-
Exploitatieresultaat	172.377	138.295
Resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures ¹	7.118	1.711
Totaal activa	2.418.659	2.172.595
Totaal vaste activa (excl. belastinglatenties)	2.104.518	1.932.375
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures	96.400	94.727
Investerings	69.204	51.297

¹ Resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures is de som van het resultaat op geassocieerde deelnemingen en joint ventures zoals vermeld in de winst- en verliesrekening inclusief de aan de geassocieerde deelnemingen en joint ventures, toe te rekenen rentebaten uit hoofde van vorderingen.

Alliances & Participations

(in EUR 1.000)	Buitenlandse luchthavens		Binnenlandse luchthavens		Overige dochters		Totaal	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Havengelden	-	-	68.849	62.645	-	-	68.849	62.645
Concessies	-	-	9.336	8.209	-	-	9.336	8.209
Verhuringen	-	-	4.506	4.797	4	6	4.510	4.803
Autoparkeergelden	-	-	20.723	18.612	-	-	20.723	18.612
Overige activiteiten	11.843	13.062	7.946	5.311	80.534 ¹	71.415	100.322	89.788
Totale omzet	11.843	13.062	111.361	99.574	80.538	71.421	203.741	184.057
Intercompany omzet	-66	-3	-1.481	-1.621	-55.936	-44.848	-57.483	-46.472
Netto-omzet	11.776	13.059	109.879	97.953	24.602	26.573	146.258	137.585
Overige opbrengsten en resultaten uit vastgoed	-	11.918	2.915	686	-	-	2.915	12.604
Afschrijvingen en amortisatie	-1.311	-1.365	-11.006	-10.361	-12.492	-8.914	-24.810	-20.640
Bijzondere waardeveranderingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Exploitatieresultaat	8.009	21.829	18.688	16.364	-1.174	4.676	25.524	42.869
Resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures ²	95.154	76.642	-	-	470	999	95.625	77.641
Totaal activa	1.070.763	1.026.822	306.588	261.562	77.140	61.067	1.454.491	1.349.451
Totaal vaste activa (excl. belastinglatenties)	929.874	912.473	266.633	232.610	67.121	31.859	1.263.628	1.176.942
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures	835.572	800.878	-	-	3.277	2.603	838.848	803.481
Investeringen	-	-	40.536	70.167	24.018	13.553	64.554	83.720

¹ De omzet uit de overige activiteiten bevatten voornamelijk opbrengsten Utilities (levering gas, water en elektriciteit) en telecomdiensten.

² Resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures is de som van het resultaat op geassocieerde deelnemingen en joint ventures zoals vermeld in de winst- en verliesrekening inclusief de aan de geassocieerde deelnemingen en joint ventures, toe te rekenen rentebaten uit hoofde van vorderingen.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

1. Netto-omzet

Havengelden

(in EUR 1.000)	2018	2017
Passagiersgerelateerde vergoedingen	374.574	346.346
Beveiligingsheffing	328.270	302.079
Vliegtuigerelateerde vergoedingen	182.960	178.951
Vliegtuigparkeergelden	4.483	4.636
Totaal havengelden	890.287	832.012

De activiteiten van de business area Aviation (op de locatie van Amsterdam Airport Schiphol) zijn onderworpen aan economische regulering. Op grond van de Wet luchtvaart is Schiphol Group verplicht tot verrekening met de sector van overschotten en tekorten van specifieke opbrengsten en kosten. Overschotten en tekorten die (later) voor verrekening in de havengeldtarieven in aanmerking komen worden, in overeenstemming met de grondslagen van waardering en resultaatbepaling, niet als vorderingen en verplichtingen in de balans tot uitdrukking gebracht. Over het boekjaar 2016 was sprake van een overschot van 54,5 miljoen euro welke wordt verrekend in de tarieven die van toepassing zijn vanaf 1 april 2018. Over het boekjaar 2017 bedroeg het overschot 22,2 miljoen euro, welke wordt verrekend in de tarieven die van toepassing zijn in de periode van 2019 tot en met 2021. Verwacht wordt dat over het boekjaar 2018 sprake zal zijn van een te verrekenen bedrag tussen 2 miljoen euro overschot en 2 miljoen euro tekort welke evenredig zal worden verrekend in de tarieven over 2020 tot en met 2022.

Concessies

(in EUR 1.000)	2018	2017
Winkels Retail Airside	113.159	111.596
Horeca	47.443	45.110
Oliemaatschappijen	15.660	15.186
Winkels Plaza	9.148	8.109
Overige	26.762	25.829
Totaal concessies	212.172	205.830

Schiphol Group heeft binnen het reporting-segment Concessies, dat onderdeel uitmaakt van de business area Consumer Products & Services, in 2018 in totaal 111 lopende concessiecontracten (2017:106 concessiecontracten) met betrekking tot de uitoefening van diverse commerciële activiteiten op de luchthaven Schiphol. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het moment waarop deze contracten eindigen.

	2019	2020	2021	2022	2023	>2023
Percentage van de lopende contracten die aflopen	39%	13%	13%	11%	6%	18%

De omzet uit concessies in het segment Aviation van 15,7 miljoen euro (2017: 15,2 miljoen euro) en het segment Parkeren van 7,0 miljoen euro (2017: 6,1 miljoen euro) betreft concessiecontracten met betrekking tot de levering door derden van brandstof aan luchtvaartmaatschappijen en autoverhuur op de luchthaven. De omzet uit concessies ontvangen van Schiphol Airport Retail B.V. bedraagt 28,5 miljoen euro (2017: 29,2 miljoen euro).

Verhuringen

(in EUR 1.000)	2018	2017
Vastgoedbeleggingen gebouwen, inclusief servicekosten	98.694	89.329
Operationeel onroerend goed, inclusief servicekosten	41.706	41.632
Vastgoedbeleggingen terreinen	27.950	29.285
Intercompany omzet	25.927	30.146
Totaal verhuringen	194.277	190.392

De bezettingsgraad per 31 december 2018 bedraagt voor het segment Real Estate 91,1% (89,6% per 31 december 2017). Onderstaande tabel geeft een overzicht van het moment waarop de nu lopende contracten van verhuringen eindigen voor wat betreft de activiteiten op luchthaven Schiphol.

	2019	2020	2021	2022	2023	>2023
Percentage van de lopende contracten die aflopen	42%	20%	15%	8%	7%	8%

Exploitatiekosten met betrekking tot enerzijds gebouwen die werden verhuurd en anderzijds gebouwen die niet werden verhuurd bedroegen:

(in EUR 1.000)	2018	2017
Verhuurde gebouwen	43.826	34.652
Leegstaande gebouwen	4.276	4.470
Totaal exploitatiekosten	48.102	39.122

Bij gedeeltelijk verhuurde gebouwen zijn de exploitatiekosten verdeeld naar rato van vierkante meters.

Autoparkeergelden

(in EUR 1.000)	2018	2017
Kort parkeren	39.253	48.936
Lang parkeren	40.851	34.112
Gevestigde bedrijven	23.755	21.706
Parkeren op de locatie Schiphol	103.858	104.754
Parkeren op andere locaties	20.723	18.612
Intercompany omzet	1.876	2.147
Totaal autoparkeergelden	126.457	125.513